دیدگاه

شرمن: روحانی ایران را به پای میز مذاکره آورد نه تحریم

معاون سابق وزیر خارجه امریکا و عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده این کشور در گفت‌وگوهای هسته‌ای در سخنانی مدعی شد که رئیس‌جمهور ایران فردی میانه‌رو نیست. وی مدعی شد روحانی ایران را به پای میز مذاکره کشاند نه تحریم.

وندی شرمن، عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده امریکا در مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ که سرانجام به حصول برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) انجامید، در گفت‌وگو با پایگاه خبری کرونیکل، مذاکره‌کنندگان ایران را سرسخت، باهوش و قانونمند توصیف کرد و گفت که این مذاکرات روی اعتمادسازی متمرکز نبود بلکه تمرکز آن روی برنامه هسته‌ای ایران قرار داشت. وی در ادامه با تأکید بر اینکه بی‌اعتمادی میان ایران و امریکا بسیار عمیق است، گفت: «می‌توان رد این بی‌اعتمادی را در دخالت امریکا در کودتای سال ۱۹۵۳ (۲۸ مرداد ۱۳۳۲) علیه نخست وزیر وقت ایران جست‌وجو کرد.» این دیپلمات پیشین امریکا در بخش دیگری از این گفت‌وگو با بیان اینکه مردم ایران، امریکایی‌ها را دوست دارند، مدعی شد: «این دولت ایران است که علیه امریکا خصومت دارد. در ایران تندروهایی وجود دارند و حسن روحانی، رئیس جمهور ایران یک تندرو است، وی میانه‌رو نیست، هرچند در ایران به عنوان یک میانه‌رو شناخته می‌شود. با این حال وی خواهان مذاکره با امریکا و آغاز یک کانال محرمانه برای ارتباط و آغاز مذاکرات بود.» شرمن در ادامه مدعی شد: «این تحریم نبود که برنامه هسته‌ای ایران را متوقف کرد، بلکه انتخاب حسن روحانی بود که در نهایت ایران را پای میز مذاکره آورد.» او دیپلماسی با پشتوانه احتمال استفاده از گزینه نظامی را یک ابزار بسیار قدرتمند توصیف کرد و گفت که برجام بهترین جایگزین برای اقدام نظامی بود که روی میز قرار داشت.

رویکرد

امریکا و انگلیس شورای صلح افغانستان را تحریم کردند

همزمان با دور سوم مذاکرات چهارجانبه صلح افغانستان، امریکا و انگلیس شورای صلح این کشور را تحریم مالی کردند.

محمداسماعیل قاسمیار، رئیس روابط بین‌المللی این شورا به بی‌بی‌سی گفته که امریکا و بریتانیا از آغاز سال جاری میلادی (۲۰۱۶) کمک‌های خود را قطع کرده‌اند. او گفت که دلیل تعلیق این کمک‌ها، خالی بودن کرسی ریاست شورای عالی صلح و ریاست دبیرخانه آن بوده است ولی تردیدهایی در باره این ادعا وجود دارد. این شورا ۱۳ (شهریور) ۱۳۸۹ به دستور حامد کرزای، رئیس جمهوری پیشین و با عضویت شماری از رهبران سیاسی و جهادی افغانستان برای مذاکره با طالبان شروع به کار کرد. در حالی که دور سوم مذاکرات چهارجانبه صلح افغانستان با حضور چین، پاکستان، امریکا و افغانستان برای ترسیم نقشه راه مذاکره با طالبان امروز شروع می‌شود، دکتر عبدالله عبدالله رئیس اجرایی افغانستان در گفت و گو با رویترز، گفته که امیدوار است نتیجه نشست‌های چهارجانبه به زودی لمس شده و گفت‌وگو بین دولت و طالبان تا شش ماه آینده به صورت رسمی آغاز شود. عبدالله گفته است دولت افغانستان به ویژه بخش امنیتی با تنی چند از سران مطرح طالبان تماس‌هایی داشته‌اند اما او در خصوص نوع گفت‌وگو و معرفی این چهره‌ها چیزی نگفته است. عبدالله معتقد است که خبر مرگ «ملا محمد عمر» و انشعاب در طالبان افغان سبب پیچیدگی بیشتر روند صلح شده است اما این امیدواری وجود دارد که صلح و امنیت در منطقه پس از ۱۵ سال جنگ و خشونت از طریق مذاکرات برقرار خواهد شد. محمد حنیف اتمر، مشاور امنیت ملی جمهوری اسلامی افغانستان هم با سیف‌الله هاشم‌اوغلو دبیر کل امنیت ملی ترکیه ملاقات کرده و به او گفته که داعش تهدید جدی برای امنیت افغانستان، منطقه و جهان می‌باشد.

گزارش یک

محمد بابایی

گزارش ویژه از نتایج آزادسازی شهرک‌های نبل و الزهرا

دومینوی سقوط خطوط تروریست‌های سوری

پایان محاصره شهرک‌های نبل و الزهرا در حال تبدیل شدن به نقطه عطفی در جنگ سوریه است. در پی این پیروزی مهم، روحیه گروه‌های مسلح به شدت پایین آمده و خطوط دفاعی آنها در محورهای مختلف، یکی پس از دیگری به صورت دومینو در حال فروپاشی است.

واحدهای ارتش سوریه به همراه متحدان خود بلافاصله پس از شکست محاصره نبل و الزهرا به پیشروی خود در مناطق اطراف این شهرک‌ها ادامه دادند. این نیروها روز گذشته پس از انجام حملات توپخانه‌ای و موشکی به دو شهرک «بیانون» و «مایر» واقع در شمال شرق و جنوب شرقی «الزهرا» با پشتیبانی جنگنده‌های روسی و سوری، اقدام به پاکسازی این دو شهرک کردند. همزمان نیروهای مردمی کرد در شهر مهم «عفرین» در شمال غرب نبل و الزهرا، دو روستای «الزیاره» و «خریبه» از توابع منطقه «شیراوا» پاکسازی شد و نیروهای «جبهه النصره» از آنجا به عقب رانده شدند. همزمان با این تحولات خیلی از شبه‌نظامیان به همراه خانواده‌های خود در حال فرار از شهر حلب هستند. پیشروی سریع در استان حلب باعث شده حتی رسانه‌های امریکایی نیز از احتمال تسلط کامل نیروهای دولتی بر این شهر خبر بدهند. واشنگتن پست با اشاره به تسلط نیروهای دولتی بر چندین روستای دیگر یک روز پس از شکسته شدن محاصره نبل و الزهرا گزارش داد که این پیشروی‌ها «باعث ترس در میان ساکنان و شورشیان شده است که این شهر به زودی به صورت کامل تحت محاصره قرار خواهد گرفت.» در ادامه این گزارش آمده است: «از دست دادن حلب... به صورت بالقوه ضربه سنگینی به پنج سال شورش علیه بشار اسد رئیس جمهور سوریه وارد خواهد کرد.» واشنگتن پست به نقل از «راع مکگراث» یکی از مدیران گروه‌های امدادرسانی در مرز ترکیه آورده است: «نیروهای مخالفان هر لحظه در حال از دست دادن زمین هستند.» تحلیلگران نظامی سوری نیز تأکید کردند که پیشروی اخیر نیروهای مقاومت منجر به شکست تروریست‌ها در حومه حلب خواهد شد. «ثابت محمد»، سرلشکر بازنشسته ارتش سوریه به فارس گفت: «شکست حصر نبل و الزهرا چهره عملیات نظامی در مناطق شمالی حلب را تغییر می‌دهد اما این تنها پیروزی ارتش سوریه طی روزهای گذشته نبوده است، جاده اعزاز به حلب که به روی تروریست‌ها بسته شده، آنها و به‌خصوص جبهه النصره را در داخل محله‌های حلب محاصره خواهد کرد و این یعنی شمارش معکوس برای پایان حضور تروریست‌ها در حلب و ریف آن آغاز شده است.»

■ محور ادلب

علاوه بر حلب، شکست حصر نبل و الزهرا تأثیر مستقیمی بر نقش نبرد استان ادلب دارد چرا یکی از مهم‌ترین خطوط کمک‌رسانی به تروریست‌های حاضر در این استان قطع شده است. این مسیر از مناطق تحت کنترل داعش در شمال شرقی حلب شروع می‌شود و به مناطق تحت کنترل شورشیان عمدتا از ائتلاف جیش الفتح در ادلب و حلب می‌رسد. جیش‌الفتح ائتلافی از گروه‌های سلفی از جمله احرارالشام و جبهه النصره است که در اواخر ۱۳۹۳ با نظارت مستقیم ترکیه، قطر و عربستان سعودی تشکیل شد و توانست در اوایل سال جاری (۱۳۹۴) استان ادلب را به کنترل خود درآورد. داعش از این مسیر به جیش‌الفتح نفت می‌فروشد و در عوض غذا و سایر کمک‌ها دریافت می‌کند. با قطع شدن این مسیر، تروریست‌ها در ادلب در شرایط سختی قرار خواهند گرفت چرا که این مسیر مهم‌ترین منابع سوختی آنها محسوب می‌شود؛ مسئله‌ای که باعث نگرانی جدی تروریست‌ها شده است. وب‌سایت «سوریه داریکت» که متعلق به مخالفان است با اشاره به اینکه «همزمان که نیروهای رژیم خطوط‌های کمک رسانی حیاتی را قطع می‌کنند.» به نقل از روزنامه‌نگاران مخالف گزارش داد: «بحران سوختی به یک فاجعه نظامی و انسانی در شمال غربی ادلب منجر خواهد شد.» اگر نیروهای دولتی سوریه به پیشروی خود از محور لاذقیه ادامه بدهند و بتوانند گذرگاه مرزی باب الحوا را به کنترل خود درآورند، استان ادلب هم به صورت کامل به محاصره نیروهای دولتی درمی‌آید.

■ واکنش‌ها به پیشنهاد عربستان

پس از اینکه روز پنج‌شنبه عربستان سعودی اعلام کرد آماده اعزام نیروی زمینی به سوریه با هدف بنابر گفته ریاض مقابله با داعش است، واشنگتن و مسکو موضع متفاوتی درباره این موضع عربستان اتخاذ کردند. اشتون کارتر، وزیر دفاع امریکا از پیشنهاد عربستان برای مشارکت در عملیات زمینی علیه شبکه تروریستی «دولت اسلامی» در سوریه استقبال کرد. کارتر تصریح کرد: افزایش همکاری سایر کشورهای عضو ائتلاف بین‌المللی ضدداعش به امریکا کمک می‌کند تا نبرد علیه این شبکه تروریستی را سرعت بخشد. در مقابل مسکو این اقدام عربستان سعودی را به معنای اعلان رسمی جنگ عنوان کرد. بر اساس گزارش اینترفاکس، سخنگوی دومای روسیه گفته که «اعزام سرباز عربستانی به سوریه، عملاً در حکم اعلان جنگ است.» «ماریا زاخاروا» سخنگوی وزارت خارجه روسیه هم در واکنش به این گفته مقام نظامی سعودی گفت: «مگر عربستان سعودی همه (مخالفان خود) را در یمن زمینگیر کرده است که نیروهای خود را به سوریه بفرستد.» «ولادیمیر پسکوف» سخنگوی کرملین هم گفته که دولت روسیه برنامه عربستان برای اعزام نیرو را به دقت پیگیری می‌کند.

گزارش

رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت با پوتین دیدار کرد

روابط استراتژیک با مسکو

دو ماه بعد از سفر رئیس جمهور روسیه به ایران، علی‌اکبر ولایتی رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام به مسکو سفر کرد و در بالاترین سطح، مورد استقبال مقام‌های روس قرار گرفت؛ سفری که نشان‌دهنده تثبیت روابط ایران و روسیه در دوره‌ای جدید است و نخستین پیامدهای استراتژیک آن، در پیشروی‌های میدانی بی‌سابقه در سوریه نمایان شده است.

به گزارش «جوان»، علی‌اکبر ولایتی که برای شرکت در کنفرانس «همکاری‌های ایران و روسیه در شرایط نوین ژئوپلتیک» به مسکو سفر کرده بود، با ولادیمیر پوتین رئیس جمهور، میخائیل بوگدانف نماینده ویژه پوتین در سوریه، دبیر شورای امنیت ملی این کشور و جمعی از اعضای دوما و دیگر مقامات روس دیدار کرد؛ ملاقات‌هایی که سفر ولایتی را به چیزی بیشتر از یک سفر معمول برای شرکت در یک کنفرانس بین‌المللی تبدیل کرد. از جزئیات ملاقات دوجانبه او با پوتین که همین دو ماه قبل به تهران آمد، چیزی به بیرون درز نکرده ولی منابع خبری می‌گویند رئیس جمهور روسیه در دیدار رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام و مشاور امور بین‌الملل رهبر انقلاب، بر روابط راهبردی و استراتژیک تهران-مسکو تأکید کرده است. ولایتی نسبت روابط ایران و روسیه را در شرایطی که ایران پس از برجام، به سمت تنش‌زدایی با غرب حرکت می‌کند، با این جملات توصیف کرد: «ما در حال تلاش برای بازسازی روابط‌مان با غرب هستیم ولی این بدان معنی نیست که فشار سیاسی غرب بر ما کاسته خواهد شد، حتی اگر ما روابط اقتصادی‌مان را هم (با غرب) گسترش دهیم، اختلاف‌های سیاسی بنیادین با آنها داریم.»

تهران طی شش ماه بعد از توافق هسته‌ای با ۱+۵ و به خصوص بعد از برداشتن بخش‌های کلیدی تحریم‌ها از دو هفته قبل، گام‌های قابل توجهی در مسیر برگرداندن مناسبات خود به روال قبل برداشته است. حسن روحانی رئیس جمهور هفته قبل به ایتالیا و فرانسه سفر کرد؛ سفرهایی که طی آنها قراردادهایی به ارزش بیش از ۵۰ میلیارد دلار بسته شد. هفته قبل هم فرانک والتر اشتاین مایر وزیر خارجه آلمان به تهران آمد و با فاصله‌ای اندک، محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه دولت یازدهم سفری سیاسی به انگلیس داشت ولی تهران حتی در شرایط جدید هم مجبور خواهد بود نیازهای استراتژیک خود را از طریق شرکای شرقی خود به خصوص چین و روسیه تأمین کند.

پوتین در ملاقات با ولایتی گفته که ضرورت دارد همکاری‌های تهران-مسکو در تمامی زمینه‌ها گسترش یافته و از همه ظرفیت‌ها در این جهت بهره برداری شود و ولایتی نیز در این دیدار ضمن ابراز خرسندی از ملاقات با رئیس جمهور روسیه، به دیدگاه مقام معظم رهبری در نگاه به شرق و توسعه همکاری‌ها با روسیه اشاره کرده و گفته است: «جمهوری اسلامی ایران و روسیه در جهت تنظیم روابط راهبردی و استراتژیک گام برمی‌دارند و این مسیر بازگشت‌ناپذیر در توسعه و گسترش همکاری‌های راهبردی و استراتژیک می‌تواند به ایجاد ثبات و صلح در منطقه و عرصه بین‌المللی کمک کند.» علی‌اکبر ولایتی در سخنرانی خود در کنفرانس «همکاری‌های ایران و روسیه در شرایط نوین ژئوپلتیک» تأکید کرد که مناسبات ۵۰۰ ساله ایران و روسیه می‌تواند برای صلح و ثبات منطقه محوری باشد. همین جملات را سرگئی لاوروف در گفت و گوی روز پنج‌شنبه خود با مجله ایتالیایی «لاموس» با بیانی متفاوت تکرار کرد: «اطمینان دارم مشارکت کامل «تهران» در امور منطقه‌ای موجب تقویت امنیت و همکاری در سطح منطقه خواهد شد.»

■ ۴۰ میلیارد دلار منتظر کرملین

مشاور مقام معظم رهبری گفته که ایران و روسیه طی ماه‌های گذشته، در خلال چندین دیدار رسمی، قراردادهایی به ارزش حدود ۴۰ میلیارد دلار تنظیم کرده‌اند که آماده اجرا هستند: «این قراردادها تنها در انتظار تأمین مالی از طرف روسیه است و در خلال دیدارمان با پوتین، دو طرف بار دیگر اطمینان دادند این قراردادها اجرایی خواهد شد.» ولایتی بدون اشاره مستقیم به همکاری امنیتی ایران و روسیه در سوریه که همین دو روز پیش منجر به آزادسازی دو شهرک استراتژیک نبل و الزهرا شد، گفته که روابط «دو کشور در مقطع کنونی بی‌سابقه بوده» که به گفته او «نمونه‌های آن را در همکاری‌های چندجانبه در منطقه و حتی در ائتلاف با دیگر کشورها می‌توان ملاحظه کرد که چشم‌انداز گسترده‌تری را یادآوری می‌کند.» مشاور رهبر انقلاب در خصوص زمینه‌های همکاری مشترک ایران و روسیه نیز توضیح داده که در تمامی زمینه‌های سیاسی، دفاعی، تجاری، انتقال تکنولوژی، سرمایه‌گذاری و فرهنگی امکان همکاری وجود دارد که باید مراکز تحقیقاتی هم در تولید ایده و ارائه نقطه نظرات راهبردی گام‌های جدی را بردارند. موضوع خاصی که مناسبات ایران و روسیه را از روند عادی‌سازی روابط سیاسی تجاری با غرب متفاوت می‌کند، برنامه خرید تسلیحاتی است که بنابر گزارش ریا نوستی، علی‌اکبر ولایتی به آن اشاره کرده است: «ایران مایل است میزان بیشتری از «تسلیحات» از روسیه خریداری کند و دولت روسیه هم خواستار این است که به شیوه‌ای مثبت به این خواسته ایران پاسخ دهد.» ولایتی در بخشی از سخنان خود در پاسخ به سؤالات مطرح شده در کنفرانس گفت: جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با دشمنی‌های امریکا که در طول این سال‌ها علیه ما انجام داده همیشه آمادگی لازم را داشته است و شما هم در همه دوره‌ها شاهد این نگاه در روابط خود با امریکا بوده‌اید.» علی‌اکبر ولایتی بعد از بازگشت از روسیه نیز در گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه ۲ حاضر شد و گفت که در گفت‌وگو با مسئولان روسیه تأکید کردیم که هیچ راهی جز مقاومت برای نجات مردم سوریه وجود ندارد و در کنار آن تنها مذاکرات سیاسی بدون حضور تروریست‌هاست که می‌تواند بحران سوریه را به پایان ببرد.

دیدار وزیر خارجه با نخست‌وزیر انگلیس

دیپلماسی ظریف با اروپا

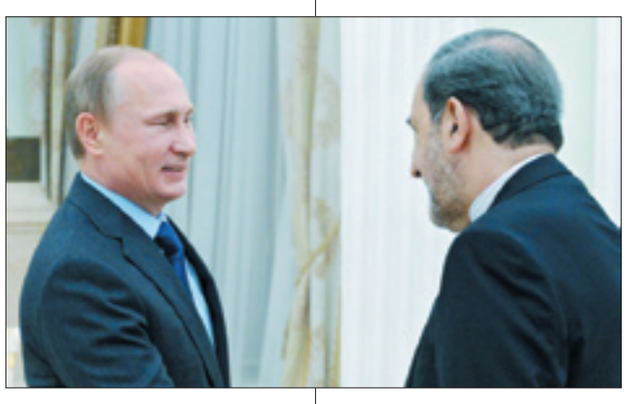

محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران در سفر به انگلیس در دیدارهای فشرده در لندن پنج‌شنبه شب طی نشستی در پارلمان انگلیس مواضع ایران را درباره مسائل مختلف داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی تبیین کرد. ظریف در خصوص تنش‌های میان ایران و عربستان گفت که عربستان سعودی نیازمند تعریف دوباره وضعیت منطقه و منافع خود است. ظریف در دیدار با مقامات انگلیسی، روابط میان ایران و انگلیس را مثبت توصیف کرد و گفت که دو کشور می‌توانند در خصوص موضوعات منطقه‌ای با یکدیگر کار کنند و لندن خواستار ارتقای مناسبات با ایران است.

وزیر خارجه ایران که برای شرکت در اجلاس بین‌المللی کمک به سوریه و برای سخنرانی در اندیشکده چتم هاوس، به انگلیس دعوت شده بود شامگاه پنج‌شنبه پیش از سخنرانی خود در این اندیشکده، در پارلمان انگلیس حضور یافت و درباره موضوعات مختلف منطقه‌ای سخنرانی کرد. ظریف در پارلمان انگلیس به تنش‌های اخیر ایران و عربستان اشاره کرد و گفت: «عربستان سعودی نیازمند تعریف دوباره وضعیت منطقه و منافع خود است، همانگونه که ایران با این رویکرد توانست برنامه‌های هسته‌ای خود را به موضوعی مشترک و نه مورد رقابت دو رقیب مبدل سازد.» به گفته ظریف، در حادثه سفارت عربستان که هیچ تبعه سعودی کمترین صدمه‌ای ندید، ایران اقدامات لازم برای برخورد با خاطیان را اتخاذ کرد، اما آنها با بهانه‌جویی رابطه را قطع کردند. وی همچنین تصریح کرد که ایران هرگز خواستار قطع رابطه با عربستان نبوده و ظرف شش ساعت پس از حمله به سفارت عربستان در تهران آن را محکوم و عوامل اخلالگر را بازداشت کرده است. ظریف در پاسخ به این سؤال که آیا ایران عربستان را تحریم خواهد کرد یا نه گفت: «اگر قرار بود تحریم‌ها تأثیرگذار باشد، امریکا در جریان تحریم‌هایش علیه ایران به نتیجه رسیده بود.» وی با بیان اینکه ایران چنین تصمیمی را ندارد، تصریح کرد: «ایران بر لزوم همکاری با تمام همسایگانش تأکید دارد.»

ظریف پس از پارلمان انگلیس بلافاصله به اندیشکده چتم هاوس رفت و به ایراد سخنرانی پرداخت. وزیر خارجه ایران در سخنرانی خود در چتم هاوس با ابراز تأسف از اینکه دولت‌های غربی به دلیل روابط تجاری و منافع حاصله از فروش سلاح به برخی کشورهای منطقه، نقض حقوق بشر در این کشورها را نادیده می‌گیرند، خاطرنشان کرد: «در حادثه منا، کمترین قصور دولت عربستان اهمال و نادیده گرفتن مسئولیت‌های ذاتی خود در قبال حجاج به‌ویژه حجاج ایرانی بوده است، با وجود این ما در برابر این اهمال که منجر به کشته شدن صدها ایرانی شد، رابطه را قطع نکردیم.» اخیراً سازمان‌های حقوق بشری انگلیس از فروش سلاح‌های انگلیسی به عربستان در جنگ یمن انتقاد کرده‌اند و حتی وزارت دفاع انگلیس حضور مشاوران نظامی این کشور در اتاق عملیات جنگ یمن را تأیید کرده است.

■ دیدار با مقامات انگلیسی

هرچند هدف اصلی ظریف از سفر به لندن برای شرکت در جلسه اندیشکده چتم هاوس و سخنرانی در آن بود ولی بیشتر وقت این سفر به دیدار با مقامات انگلیسی از جمله دیوید کامرون، نخست وزیر و فیلیپ هاموند، وزیر خارجه انگلیس و سخنرانی در پارلمان این کشور صرف شد. سفر ظریف به انگلیس یک هفته پس از سفر حسن روحانی، رئیس جمهور ایران به کشورهای فرانسه و ایتالیا انجام شد. فیلیپ هاموند در این دیدار با تأکید بر ضرورت عادی‌سازی روابط میان دو کشور گفت: «با همکاری هم می‌توانیم برای چالش‌های منطقه‌ای راه حل پیدا کنیم.» هاموند افزود: «در این دیدار توافق کردیم تا چند هفته دیگر دو کشور صدور ویزا برای شهروندان عادی و گذرنامه‌های عادی را شروع کنند.»

سیدجلال ساداتیان کاردار اسبق ایران در انگلیس با بیان اینکه بعید نیست تهران و لندن برای تبادل سفیر به توافق برسند، گفت: «ما نباید خوفی از داشتن روابط با انگلیس و سایر کشورها داشته باشیم و می‌توانیم با آنها تعامل کنیم.» روابط سیاسی ایران و انگلیس پس از تسخیر سفارت انگلیس در پاییز ۱۳۹۰ کاهش یافت و سفارت‌های دو کشور بسته شد و در شهریور امسال و به دنبال عادی‌سازی روابط غرب با ایران پس از توافق هسته‌ای سفارتخانه‌های دو کشور بازگشایی شدند. ظریف همچنین در دیدار با جرمی کوربین، رهبر حزب کارگر انگلیس درباره مسائل مورد علاقه گفت‌وگو و تبادل نظر کرد.

هرچند ظریف در سخنرانی خود در لندن درباره رویکرد خصمانه عربستان در منطقه موضع قاطعی گرفته است ولی در این سخنان به مداخلات انگلیس در امور داخلی ایران از جمله حمایت از معترضان در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ در ایران و تبلیغات رسانه‌های این کشور علیه ایران اشاره نکرده است.

■ اختلاف‌نظر در حقوق بشر

ظریف درباره اختلاف نظر بین ایران و غرب بر سر مفاهیمی همچون حقوق بشر نیز تاکید کرد: «در این زمینه با غرب اختلاف نظر داریم اما مشتاقانه مایلیم با طرف‌های غربی درباره برداشت خودمان از این مفاهیم و اختلافات موجود، گفت‌وگو کنیم.» وزیر خارجه کشورمان در بخش دیگری از سخنانش تغییر صورت گرفته در قانون ویزای امریکا که منجر به منع مسافرت اتباع ایران دوملتی به این کشور می‌شود را ناهمگون و اقدامی غیرمنصفانه خواند و گفت: «هیچ ایرانی یا مسافر به ایران تاکنون اقدام تروریستی انجام نداده است.»

نگاه

رحمان نعیمی

نگرانی سعودی از شکست تروریست‌ها

قبل از این عربستان سعودی از آمادگی خود برای فرستادن نیروهای زمینی به سوریه گفته بود و حالا هم سرتیپ احمد العسیری، سخنگوی وزارت دفاع سعودی اعلام کرده که کشورش آماده مشارکت در هر گونه عملیات زمینی است که ائتلاف بین‌المللی ضدداعش بر سر آن توافق کنند. امریکا در مقابل این اعلام آمادگی آل‌سعود به صورت کلی موافقت و استقبال خود از آن را بیان کرده و به گفته اشتون کارتر، وزیر دفاع امریکا، این خبر از نوع اخبار خوب است و مشتاقانه منتظر بررسی جزئیات این پیشنهاد سعودی‌هاست. با وجود این استقبال کارتر، به نظر می‌رسد امریکایی‌ها بیشتر از وجه کلی پاسخ سعودی‌ها را داده‌اند و با تأکید کارتر و جان کربی، سخنگوی وزارت خارجه امریکا، بررسی جزئیات طرح سعودی‌ها نشان‌دهنده احتیاط واشنگتن نسبت به طرح سعودی‌هاست و حتی کربی تأکید کرده تا زمانی که نتواند پیشنهادات مقام‌های سعودی را در قالب طرحی منسجم مطالعه کند، امکان اظهار نظر درباره آن را نخواهد داشت.

روشن است که امریکا محتاطانه جواب سعودی‌ها را داده تا آنکه در نشست هفته آینده ناتو در بروکسل این طرح و به طور کلی وضعیت فعلی سوریه را با متحدین خود بررسی کند. دلیل این احتیاط امریکا را باید قبل از هر چیز در پیچیدگی اوضاع سوریه دانست. معلق ماندن مذاکرات ژنو ۳ آن هم به دلیل زیاده‌خواهی‌های هیئت معارضان یا در واقع امر همان نمایندگان سعودی‌ها در ژنو، پیروزی‌های اخیر ارتش و نیروهای مردمی سوریه در عرصه میدانی باعث شده بر پیچیدگی اوضاع افزوده شود و افزایش تنش بین روسیه و ترکیه با توجه به بیانیه اخیر وزارت دفاع روسیه مبنی بر آمادگی ترکیه برای حمله مسلحانه به سوریه همگی باعث می‌شود تا امریکا نسبت به ورود عامل جدیدی در وضعیت فعلی سوریه حساسیت داشته باشد و با احتیاط به آن واکنش نشان بدهد. پیشنهاد سعودی‌ها از این امر مستثنی نیست و باید گفت که امریکا می‌خواهد در وهله نخست بداند منظور و برنامه سعودی‌ها از مشارکت زمینی در سوریه چیست و آنها به صورت واقعی قصد مشارکت در جنگ علیه داعش را دارند یا اینکه برنامه دیگری را دنبال می‌کنند. تجربه حدود یک سال از تجاوز نظامی آل‌سعود به یمن نشان می‌دهد نیروی زمینی آل‌سعود با وجود داشتن تسلیحات پیشرفته اما آنقدر توان نظامی ندارند که جرئت درگیری مستقیم نظامی حتی با شبه‌نظامیان حوثی را داشته باشند تا چه رسد به اینکه بخواهند با نیروهای داعش وارد جنگ بشوند. به این جهت است که ادعای العسیری در مورد مشارکت کشورش در جنگ زمینی علیه داعش را باید بیشتر لاف‌زنی بی‌وجهی دانست که نه تنها از نگاه امریکایی‌ها دور نیست بلکه مقام هر کشور دیگری آگاه به اوضاع یمن هم متوجه این لاف و گزاف سعودی‌ها می‌شود، به دلیل همین ناتوانی سعودی‌ها از ورود به یک جنگ زمینی باید منظور آنها را از این طرح به صورت دیگری ارزیابی کرد که بیشتر گزینه حمایت از گروه‌های تروریستی جلب نظر می‌کند و باید گفت که سعودی‌ها به بهانه طرح خود می‌خواهند به جای درگیر شدن با نیروهای داعش، از این گروه‌ها در برابر حملات هوایی روسیه و زمینی ارتش و نیروهای مردمی سوریه حمایت بکنند. این همان گزینه‌ای است که به نظر می‌رسد ترکیه نیز مد نظر دارد و وزارت دفاع روسیه هم نسبت به آن هشدار داده است. پیشروی‌های اخیر ارتش و نیروهای مردمی سوریه در استان حلب و آزادسازی دو روستای استراتژیک نبل و الزهرا بعد از حدود چهار سال محاصره در این استان باعث شده وضعیت میدانی در شمال حلب به طور کلی تغییر کند. حالا خط اصلی تدارکاتی گروه‌های تروریستی از طرف ترکیه و در مسیر ترکیه-اعزاز-حلب قطع شده و زمینه برای پاکسازی کامل تروریست‌ها در شمال استان و به خصوص گروه‌های مستقر در شهر حلب فراهم شده است. هشدار وزارت دفاع روسیه نشان می‌دهد ترکیه نسبت به بقای تروریست‌ها در این استان احساس خطر کرده و به همین جهت هم به صورت پنهانی خود را آماده حمله و تجاوز به خاک سوریه می‌کند. به نظر می‌رسد سعودی‌ها همین قصد را دارند اما می‌خواهند تجاوز به خاک سوریه و حمایت از مابقی تروریست‌ها را با بلیت امریکا انجام بدهند. حالا باید دید که امریکا در نشست هفته آینده ناتو بلیت تجاوز به خاک سوریه را به سعودی‌ها می‌دهد یا به عواقب این کار توجه کرده و از دادن آن خودداری می‌کند. اگر امریکا به بهانه جنگ با داعش بلیت این تجاوز را به سعودی‌ها بدهد معلوم نیست که واکنش متحدان سوریه و نیروهای موجود در عرصه میدانی به چه صورتی خواهد بود اما حداقل امر این است که امریکا نیروهای خود را درگیر بحرانی بسیار عمیق‌تر و پیچیده‌ای می‌کند که پیامدهای آن غیرقابل تصور است. در هر صورت، ترکیه و سعودی‌ها در حال حاضر نگرانی عمیقی نسبت به وضعیت عوامل تروریست خود در سوریه دارند و می‌خواهند به هر قیمت که شده آنها را نجات بدهند و طرح سعودی‌ها را باید از این بابت ارزیابی کرد و هر گونه چراغ سبز امریکا به سعودی‌ها را باید در جهت وخیم‌تر شدن اوضاع ارزیابی کرد حتی برای نیروهای امریکایی در منطقه.

اخبار کوتاه

■ شرق اوکراین باز هم ناآرام شد

دولت اوکراین نیروهای استقلال‌طلب را متهم کرد که آتش‌بس را با استفاده از سلاح‌هایی با کالیبر بالا نقض کرده‌اند. اوکراین اعلام کرده است استقلال‌طلبان ۸۱ مرتبه به نیروهای این کشور شلیک کرده‌اند و به این منظور از نارنجک‌انداز و تسلیحاتی با کالیبر بالا استفاده کرده‌اند.

■ بحرینی‌ها در «جمعه اراده» تظاهرات کردند

هزاران تن از آحاد مختلف ملت بحرین بعد از اقامه نماز جمعه با برگزاری تظاهرات ضددولتی با شعار «جمعه اراده»، بر لزوم تحقق همه اهداف انقلاب ۱۴ فوریه تأکید کردند. تظاهرات‌کنندگان شهر الداز ضمن تأکید بر لزوم آزادی فوری شیخ علی سلمان و سایر فعالان سیاسی از زندان‌های نظام بحرین، بر تداوم انقلاب تا پیروزی نهایی تأکید کردند.

■ پنتاگون: اعضای داعش در لیبی افزایش یافته‌اند

پنتاگون اعلام کرد تعداد اعضای داعش در لیبی نسبت به ارزیابی‌های سابق که آنها را حدود ۲ تا ۳ هزار اعلام کرده بود، به حدود ۵ هزار عضو افزایش یافته است. همچنین گزارش اطلاعاتی جدیدی نشان می‌دهد، شمار اعضای این تروریست‌ها در عراق و سوریه کاهش داشته است.

■ جنگ اطلاعاتی انگلیس علیه روسیه

ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه اعلام کرد دولت انگلیس و رسانه‌های این کشور علیه روسیه جنگ اطلاعاتی راه انداخته و ادعاهای کذب می‌کنند. زاخاروا گفت: «شرکای انگلیسی می‌خواهند به افکار عمومی کشور خود و جامعه جهانی القا کنند که روسیه سیاست خارجی خصمانه علیه آنها اجرا می‌کند.»

■ سازمان ملل: غزه در مسیر خطرناکی قرار دارد

رابرت پایپر، معاون هماهنگ‌کننده ویژه سازمان ملل در امور روند صلح خاورمیانه گفت که غزه در مسیر خطرناکی قرار دارد چرا که موانع اسرائیل و نیز اختلافات میان فلسطینی‌ها روند صلح را دشوار می‌کند. پایپر گفت: «پیشرفت‌هایی صورت گرفته اما این اقدامات برای بازسازی کافی نیست. غزه در مسیر خطرناکی قرار دارد که آن را به سمت افراطی‌گری سوق می‌دهد.»

■ وضع حالت فوق‌العاده در فرانسه تبعیض‌آمیز است

عفو بین‌الملل تأثیر نامناسب وضع حالت فوق‌العاده در فرانسه پس از حملات سال گذشته میلادی در پاریس را به شدت مورد انتقاد قرار داد. عفو بین‌الملل گزارش داد که تمدید حالت فوق‌العاده برای سه ماه دیگر اثرات نامناسب و تبعیض‌آمیزی دارد.